KULTURNO HISTORIJSKI ODJEL - - ODJEL MUZEJ GRADA ZADRA

JOŠ JEDNA KULTURNA USTANOVA U ZADRU

GRADSKI MUZEJ

Idealno mjesto: bastion ispod Dječjeg perivoja — Namjerava se iskoristiti također »Babju kulu« i palaču Grisogono

Unatoč tolikim uništavanjima, u Zadru je još uvijek sačuvano mnoštvo spomenika njegove prošlosti. S onim najmarkantnijima susrećemo se svakog dana na gradskim ulicama i trgovima, a oni drugi čuvaju se u Arheološkom muzeju, Državnom arhivu, zbirci »Zlato i srebro Zadra« i drugdje, dok je mnogo toga razasuto kojekuda po gradu. Zbog toga se odavno nametala potreba, da se sve historijske vrijednosti, vezane direktno uz život grada i njegove graćanje kroz duge vjekove — a nije im mjesto u Arheološkom muzeju — sakupi i stručno sredi na jednom mjestu, kako bi se što bolje sačuvalo i koristilo. Povijesno društvo u zajednici sa Savjetom za kulturu i prosvjetu u posljednje je vrijeme ozbiljno pristupilo rješavanju ovog pitanja i nadamo se, da će već u toku ove godine Zadar dobiti još jednu značajnu i neophodno potrebnu kulturnu instituciju, svoj Gradski muzej.

Gdje i kako će se urediti muzej

U Povijesnom društvu, organizatoru muzeja, prevladalo je mišljenje, da bi se ovu ustanovu s najmanje sredstava — a da ipak bude reprezentativna, privlačna i da udovolji svim muzeološkim zahtjevima — najdesalnije moglo urediti u bastionu ispod Dječjeg perivoja, tamo gdje se danas nalazi poduzeće »Čistoćar«. Već sam bastion — sagrađen negdje sredinom XVI. stoljeća, a zajedno s perivojem u romantičkom duhu uredio ga general Friedrich baron Welden 1829. — sa svojim širokim tunelskim ulazom, kazamatima i podzemnim prostorijama predstavlja interesantnost svoje vrste, i prava je šteta, što jedno takvo mjesto već dosada nije bilo iskorišteno za nešto slično. Čitav ambijent, zatvoren visokim zidinama, s tri velike nisa hangarskog oblika i nekoliko manjih upravo vapi, da ga se pretvori u muzejski lapidarij. Ukoliko se zaista ostane na ovoj ideji, tu će se smjestiti vrednije i osjetljivije kamene spomenike, dok bi se manje osjetljive eksponate većih dimenzija smjestilo u Dječji perivoj. U perivoju se već sada nalaze neki fragmenti, a tamo su i dvije vrlo interesantne ljudske figure u funkciji stupova, nekada dekor vanjskog ulaza palače Panfogna na sjevernom ulazu današnje tržnice, koji bi sačinjavali jezgro tog izložbenog prostora na otvorenom. Perivoj bi u ovom slučaju i dalje ostao javno šetalište, s tim da se ograniči vrijeme u kojem bi bio otvoren.

Tu je zatim sam Trg pet bunara i »Babja kula«, koju bi se također lijepo iskoristilo, tako da se u njoj uredi možda zbirka starog oruđa ili nešto slično. Za ostale predmete, staro pokućstvo, slike, dokumente i drugo, po ovom projektu adaptiralo bi se oštećenu palaču Grisogono uz crkvu sv. Šime, u kojoj bi se dobilo oko 400 kvadratnih metara izložbenog prostora.

Što ćemo sve naći u Gradskom muzeju

Eksponata, koji čekaju svoj smještaj, ima vrlo mnogo.

Od kamenih spomenika romaničkog perioda naći ćemo ovdje skulpture, reljefe i kapitele iz crkava, dekorativne konzole s kuća i dijelove portala. Iz doba gotike: bogato ukrašene prozore, balkone, portale, kapitele, kipove, reljefe i grbove uglednih zadarskih obitelji i samog grada, te nadgrobne ploče XIV. i XV. stoljeća, vrlo važne za upoznavanje strukture ondašnjeg stanovništva. Renesansa i barok bit će zastupljeni arhitektonskim dekoracijama, skulpturama, grbovima i natpisima iz mletačkog doba od XVI. do XVIII. stoljeća. Sljedeću grupu sačinjavat će materijali iz historije urbanizma: stari originalni nacrti, makete grada iz antičkog doba, srednjeg vijeka i mletačke vladavine, na osnovu kojih će se dobiti približan uvid u mijenjanje lika grada kroz vjekove. Tu je zatim lijepi broj broj predmeta umjetnog obrta u prošlosti: pokućstvo (već postoji kompletna spavaća soba iz XVIII. stoljeća, a s vremenom bi se našlo i otkupilo još mnogo toga), keramike, kompletni servisi, zdjele i vrčevi od XVI. do XIX. stoljeća, te predmeti metalne i tekstilne proizvodnje. U Državnom arhivu postoji čitava zbirka portreta uglednih Zadrana od XVII. do XX. vijeka, koja će također naći svoje mjesto u ovom muzeju, kao i čitave historijske epohe ilustrirane slikama, grafikonima, štampani materijali i manji predmeti iz doba mletačke, francuske, austrijske vladavine i Preporoda. Napokon materijali o prvim radničkim pokretima kod nas, iredenti i fašističkoj okupaciji te raznovrsno oruđe, kojim se grad branio za svoj opstanak i dokumentacija iz neposredne, još svježe prošlosti — Narodnooslobodilačke borbe i obnove.

Kad se sve ovo stručno postavi u navedene prostore, bit će to po koncepciji smještaja i vrijednosti sadržaja možda jedan od najinteresantnijih muzeja ove vrste na našoj obali. Vjerojatno ćemo već uskoro na bastionu ispod Dječjeg perivoja ugledati ploču s uklesanim natpisom: Muzej grada Zadra, ili jednostavno — Gradski muzej.

S. M.

Narodni list, 30. 1. 1960., str. 5.
Gradski muzej (NMZ)

50-ih godina 20. st. intenzivno se planiralo osnivanje Muzeja grada Zadra jer se u poslijeratnom periodu, u ozračju specifične kulturno-političke situacije, javila potreba za postojanjem općeg kulturno-historijskog muzeja cijelog zadarskog područja koji će dokumentirati burnu i bogatu prošlost i kulturno-društveni razvoj grada i muzeološki ga prezentirati javnosti. Muzej grada Zadra orijentirao se na bavljenje kulturno-povijesnim razvojem grada i okolice od 13. st. do naših dana. Predviđeni konačni smještaj Muzeja grada Zadra bio je u obnovljenom kompleksu samostana sv. Krševana realiziranim 1962. No kako je krajem 1962. došlo do integracije muzeja u Narodni muzej Zadar, ta je zgrada postala upravom muzeja, a osnivanjem novog Odjela revolucije, oba odjela smjestila su se u isti prostor. Muzej grada Zadra izgubio je tako prostor za stalni postav i preimenovan je u Kulturno-historijski odjel. I danas se nalazi u istoj zgradi, ali 1992. vraća staro ime. Odjel revolucije ukinut je 1992., a građa je prešla u zbirke odjela Muzej grada Zadra.

Tiskovine su pratile početke i inicijalne probleme s kojima se odjel suočavao što se iščitava iz članaka poput ovog o prijedlozima za smještaj budućeg Muzeja grada Zadra.

UMJESTO BILJEŠKE

Temelji gradskog muzeja

Već godinama govori se o potrebi osnivanja stalne muzejske kuće, koja bi na cjelovit i pregledan način prikazala razvoj gradskog života zadarske prošlosti. Godinama se govorilo, a sad se najzad počelo i s konkretnim pokušajima u tom smislu. Prvi temelji gradskog muzeja već su udareni. Uvjerili smo se u to posjetom kustosu Sofiji Petricioli.

Zatekli smo je u radionici Arheološkog muzeja, zabavljenu fragmentima zadarske keramike iz 16. stoljeća. Kustos Petricioli sastavljala je parčad nekad skladne cjeline. Rekla nam je, odmah na početku, da su to budući eksponati zasebnog muzejskog odjeljenja, koje će biti posvećeno starom zadarskom zanatstvu.

— Kao što vidite, ja gostujem u radionici Arheološkog muzeja. Gradski muzej, osim budžetskih stavki za lične rashode, nema zasada nikakvih materijalnih sredstava, a ni prostorija, — rekla je kustos Petricioli.

Muzej će obuhvaćati eksponate, koji su vezani za historiju Zadra od 13. stoljeća do naših dana. Mnogi predmeti, koji će se nalaziti u njegovim vitrinama, već su sabrani i sad se radi na njihovom klasificiranju i restauriranju. To su razni kameni fragmenti, keramika, umjetnički predmeti, stare slike, grbovi, dokumenti i mnoštvo ostalih vrijednosti kulturno-historijskog značaja — sve ono, što po svojim obilježjima, ne dolazi u Arheološki muzej, već u sličnu gradsku kuću.

Posebno odjeljenje muzeja bit će posvećeno historiji radničkog pokreta i Revolucije na području grada i okolice.

Ali, zasad je još neizvjesno, kad će se muzej otvoriti za posjetioce. Nedostaju odgovarajuće prostorije, potreban inventar i ostala materijalna sredstva. Budući muzej, takoreći, formalno se nalazi na ulici. Trebalo bi da se za potrebe muzeja konačno odrede i adaptiraju odgovarajuće prostorije, u koje bi se postepeno moglo smjestiti do 2.000 eksponata, koji će posjetiocima, domaćim i stranim, pružiti širok i zanimljiv uvid u svojevrstan izraz prošlosti našega grada.

Narodni list, 19. 11. 1960., str. 5.
Temelji gradskog muzeja (NMZ)

Iz članka se iščitava da gradski muzej postoji i da ima svog kustosa, ali nema ni radni ni izložbeni prostor. Navode se zbirke, ali i potrebe za normalno odvijanje rada ustanove koja će izlagati kulturno-povijesne artefakte koji će pružiti uvid u povijest Zadra.

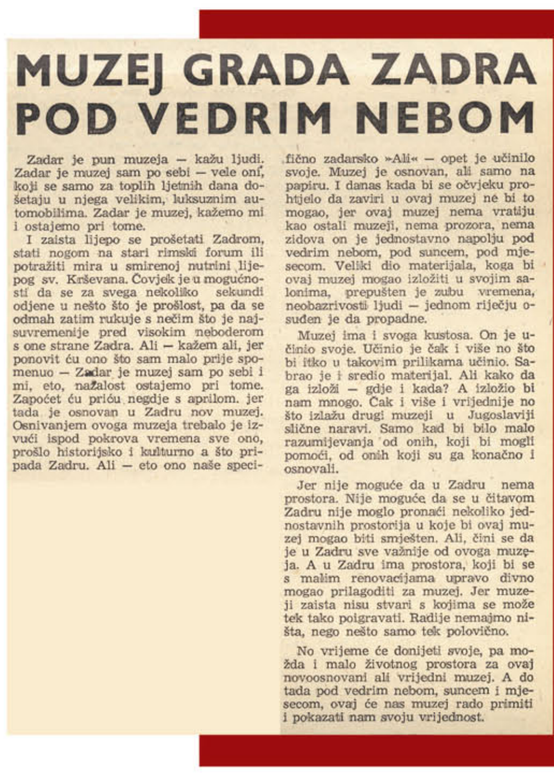

MUZEJ GRADA ZADRA POD VEDRIM NEBOM

Zadar je pun muzeja — kažu ljudi. Zadar je muzej sam po sebi — vele oni, koji se samo za toplih ljetnih dana došetaju u njega velikim, luksuznim automobilima. Zadar je muzej, kažemo mi i ostajemo pri tome.

I zaista lijepo se prošetati Zadrom, stati nogom na stari rimski forum ili potražiti mira u smirenoj nutrini lijepog sv. Krševana. Čovjek je u mogućnosti da se za svega nekoliko sekundi odjene u nešto što je prošlost, pa da se odmah zatim rukuje s nečim što je najsuvremenije pred visokim neboderom s one strane Zadra. Ali — kažem ali, jer ponovit ću ono što sam malo prije spomenuo — Zadar je muzej sam po sebi i mi, eto, nažalost ostajemo pri tome. Započet ću priču negdje s aprilom, jer tada je osnovan u Zadru nov muzej. Osnivanjem ovoga muzeja trebalo je izvući ispod pokrova vremena sve ono, prošlo historijsko i kulturno a što pripada Zadru. Ali — eto ono naše specifično zadarsko »Ali« — opet je učinilo svoje. Muzej je osnovan, ali samo na papiru. I danas kada bi se očvijeku prohtjelo da zaviri u ovaj muzej ne bi to mogao, jer ovaj muzej nema vratiju kao ostali muzeji, nema prozora, nema zidova on je jednostavno napolju pod vedrim nebom, pod suncem, pod mjesecom. Veliki dio materijala, koga bi ovaj muzej mogao izložiti u svojim salonima, prepušten je zubu vremena, neobazrivosti ljudi — jednom riječju osuđen je da propadne.

Muzej ima i svoga kustosa. On je učinio svoje. Učinio je čak i više no što bi itko u takovim prilikama učinio. Sabrao je i sredio materijal. Ali kako da ga izloži — gdje i kada? A izložio bi nam mnogo. Čak i više i vrijednije no što izlažu drugi muzeji u Jugoslaviji slične naravi. Samo kad bi bilo malo razumijevanja od onih, koji bi mogli pomoći, od onih koji su ga konačno i osnovali.

Jer nije moguće da u Zadru nema prostora. Nije moguće da se u čitavom Zadru nije moglo pronaći nekoliko jednostavnih prostorija u koje bi ovaj muzej mogao biti smješten. Ali, čini se da je u Zadru sve važnije od ovoga muzeja. A u Zadru ima prostora, koji bi se s malim renovacijama upravo divno mogao prilagoditi za muzej. Jer muzeji zaista nisu stvari s kojima se može tek tako polgravati. Radije nemajmo ništa, nego nešto samo tek polovično.

No vrijeme će doniješti svoje, pa možda i malo životnog prostora za ovaj novoosnovani ali vrijedni muzej. A do tada pod vedrim nebom, suncem i mjesecom, ovaj će nas muzej rado primiti i pokazati nam svoju vrijednost.

Narodni list, 14. 10. 1961., str. 5.
Muzej grada Zadra pod vedrim nebom (NMZ)

Navodi se osnivanje Muzeja grada Zadra u travnju 1961. Ali bez vlastitog izložbenog i radnog prostora, te da su brojni eksponati predviđeni za taj muzej razasuti po gradu, prepušteni zubu vremena. Članak je poput vapaja cjelokupnoj kulturnoj javnosti za iznalaženjem mogućnosti smještaja ovog muzeja.

U POVODU ODRŽAVA... IZLOŽBE »LIK ZADRA KROZ STOLJEĆA«

KONTINUITET DUG 2.000 GODINA

Riječki su građovi poput Zadra koji uprkos čestim rušenjima žive neprekinutim gradskim životom punih 3000 godina. Kulturno-historijski odjel Narodnog muzeja priredio je stoga u čast dana oslobođenja Zadra izložbu pod nazivom »Lik Zadra kroz stoljeća« da bi upoznao građane s raznim licima koja je Zadar mijenjao u svojoj dugoj i burnoj prošlosti.

Osnov cijele izložbe su četiri plana grada na kojima je najlakše uočiti brojne izmjene u izgledu i veličini Zadra, od rimskog doba do rušenja u Drugom svjetskom ratu. Ostali dio izložbe, s kojim se posjetilac susreće u daljem razgledanju, može se smatrati kao opširni komentar planova na uvodnom panou. To su dvije makete koje su plastični, trodimenzionalni prikaz drugog i trećeg plana u većem mjerilu, šest panoa na kojima su fotografije velikim postojećih objekata, zatim četiri panoa s kopijama najintересantnijih planova i gravira od XVI. do XIX. stoljeća, te brojne ravnilnice i albumi. Da bi se posjetilac lakše uživio u pojedina razdoblja donešeni su brojni citati suvremenika u kojima oni komentiraju kakav je dojam Zadar učinio na njih.

Prvi pano govori o izgledu IADERA — Zadra u vrijeme kada je bio rimski municipij. Jako je upravo to razdoblje utiskulo najsnažniji pečat na izgled grada kroz raspored ulica koji je u biti do danas ostao nepromijenjen, sačuvano je malo spomenika arhitekture. Osim foruma svi ostali javni i privatni objekti sačuvani kao skromni arheološki nalazi, te su se u najvećem dijelu sačuvali samo ukrasni dijelovi arhitekture kao što su fragmenti stupova, kapiteli, arhitravi i sl. Stoga nam antički IADER dočarava natpis cara Augusta u kojemu se spominje da su u njegovo vrijeme podignuti zidovi i kule oko grada, te današnji i rekonstruirani izgled foruma uz nekoliko monumentalnih kapitela.

Slijedeći pano posvećen je DIADORI — Zadru unutar Bizantskog carstva. Iz onoga vremena poznati su nam samo sakralni spomenici od kojih je najmanjanija crkva sv. Donata. Donešen je odlomak iz knjige cara Konstantina Porfirogeneta u kojem se opisuje Zadar kao veliki grad s lijepom katedralom i okrugłom crkvom (Sv. Donat) u njezinoj blizini.

Razdoblje od XII. do XVI. st. prikazano je na dva panoa. Prvi obuhvaća stariji period u kojemu dominira romanički stil vidljiv na katedrali i crkvi sv. Krševana, te brojnim stambenim palačama i kurama koje su medutim najvećim dijelom nadopunjene prozorima i portalima u kitenom gotičko-renesansnom stilu u XV. st. Grad je opasan čvrstim nazubljenim zidinama, te je 1202. g. vitez Villehardouin zaustljedio dojam koji je Zadar učinio na križare kad su se našli pred njim: »... I opazile, da je to grad zatvoren visokim zidovima i visokim tornjevima i da bi uzalud tražili ljepši i bogatiji grad ...« Ulice su mu čiste i popločane, te talijanski hodočasnik Pietro Casola bilježi god. 1494. između ostalog: »... On je u ravnici, nije mnogo velik, ali je sav čist i ima ljepših građevina... Citav grad je popločan malim tvrdim šljunkom...«

U XVI. stoljeću Zadar je pod definitivnom vlašću Venecije koja želi učiniti od njega čvrsto uporište protiv Turska. Stižu posebni vojni inžinjeri po čijim se nacrtima vanjski izgled grada potpuno mijenja. Namjesto okomitih zidina nazubljenih kruništa podižu se snažni bedemi s brojnim isturenim bastionima. Da bi se oni izgradili nemilosrdno se ruše kuće, palače i crkve koje im stoje na putu, a potpuno se uništava veliko predgrađe da se na njegovom mjestu podigne snažna vojna utvrda. Gradnju ovih bedema po projektu venecijanskog oficira i vojnog inžinjera Sforce Pallavicinija, čiji se grb — sedmoglava zdadja — nalazi na ulazu današnjeg parka V. Nazora, vrlo opširno bilježi njegov savremenik Juraj Baraković u svojoj »Vili Slovinki«:

... tolik zgrad i hiže čini pasti
doli
ke su zida bliže, srce ga ne boli
... Nit gleda polače, ni stana
uboga,
ni da grad vas plače videć
raspa svoga«
... Toliko te smete zač o...ast
imaš
da ni crikve svete mirno ne
ostaše
... Gdi biše skopan slid
zastavi duboko,
uzbuja novi zid sagrađen
visoko, ...

Kakav je bio rezultat ovih pe Barakoviću najnesretnijih dana u povijesti Zadra doznajemo od drugog savremenika, turskog putopisca Evlije Čelebije. Uz nešto malo istočnjačke fantazije on se divi Zadru za koji kaže da je čvrst kao kremen, a zidine su mu toliko široke da se po njima može konjica utrkivati.

Unutrašnjost grada se u ovome razdoblju mnogo ne mijenja, pa su na petom panou fotografije zidina i gradskih vrata i dvije lijepe građevine s renesansnom stilu: Gradska loža i Vela straža.

XVIII. i XIX. stoljeće ne mijenja mnogo izgled grada. Prve velike izmjene dogadaju se koncem XIX. st., te slijedeći pano prikazuje objekte izgrađene nakon 1860. g. U ambijentu skladne dalmatinske arhitekture niču velike zgrade koje što je sud, kazalište i kasarna u Foši, a rušenjem zidina na jugorapadnoj strani grad se ovtara i približava moru. U kratkom roku cijela obala izgrađena te visokim zgradama koje su stvorile novi izd prema samome gradu. Zadar u vrijeme talijanske okupacije nije prikazan, jer su zgrade iz tog razdoblja bez ikakve arhitektonske vrijednosti. U tom periodu jedino je bila vrijedna pažnje izgradnja mosta preko luke koji je uzrokovao nagłu izgradnju na suprotnoj strani luke.

Posljednji pano samo je podsjetnik posjetiocu o novome, današnjem licu grada. Nestale su austrijske zgrade na obali, svi porušeni blokovi u centru ispunjeni su novogradnjama, a predgrađa postaju značajni stambeni rajoni.

Na četiri panoa izložene su kopije najinteresantnijih planova i gravira. Kako je Zadar smjesten na značajnom trgovačkom i strateškom punktu, bio je od uvijek interesantan kako za putopisce tako još više za vojne vlasti. Stoga su osim prikaza u putopisima sačuvani i brojni planovi, najviše u arhivima Venecije i državnom arhivu u Beču. U rekonstrukciji izgleda grada u minulim stoljećima ovi su planovi pružili nebrojene podatke.

Život Zadra bio je vrlo buran, te ovom izložbom nije bilo moguće iscrpno prikazati sve značajne detalje. Iznešeni su samo oni najkarakterističniji, no kako je izložba nadopunjena informativnim katalogom s posebnim planom današnjeg Zadra i na prozirnom papiru dviju etapa izgradnje u prošlosti, rimske i srednjovjekovne, koji se preklapaju, zainteresirani posjetilac će moći lako uočiti urbanistički razvoj našeg grada.

Sofija PETRICIOLI

Narodni list, 1. 1. 1976., str. 10.
Kontinuitet dug 2.000 godina (NMZ)

O izložbi koja prezentira urbane mijene grada kroz stoljeća.

U Narodnom muzeju u Zadru

Prva izložba stare fotografije

U prostorijama Narodnog muzeja na Poljani Vladimira Gortana u Zadru otvorena je, u četvrtak, izložba pod nazivom »Rana fotografija u Zadru«, na kojoj će se posjetioci upoznati s povješću razvoja fotografije u Zadru i sa Zadrom i zadarskim ličnostima iz vremena od 1846. godine do prvog svjetskog rata. Izložbu je u prisutnosti predstavnika javnog i kulturnog života Zadra otvorila Sofija Petricioli, kustos Kulturno-historijskog odjela Narodnog muzeja.

Autor ove prve izložbe stare fotografije u Zadru mr Nada Grčević, koja je jedini stručnjak za povijest fotografije u našoj republici istakla je na sastanku s novinarima, održanom neposredno pred otvorenje, da je ova zadarska izložba rezultat dugotrajnih priprema, traganja po javnim i privatnim zadarskim zbirkama za dokumentima koji su konačno odraz jednog vremena u Zadru. Izložba je nastala na inicijativu Kulturno-historijskog odjela Narodnog muzeja koji je od početka ove godine počeo s prikupljanjem starih fotografija. Zadarska fotografija poriječima mr Nade Grčević, zauzima značajno mjesto u povijesti hrvatske fotografije, jer je istraživanjima utvrđeno da se fotografija pojavila u Zadru već 1846. godine, malo poslije njene pojave u Engleskoj i Americi (1839.) godine i u Zagrebu — 1849. godine, kada je slikar I. Novaković na povratku iz Pariza snimio prve dagerotipije okolice Zagreba. Putujući dagerotipisti djeluju i u Zadru, ali su ostala sačuvana samo tri rada izložena sada u Narodnom muzeju. Na izložbi se još mogu vidjeti sačuvani primjerci ambrotipija, prvih fotografija na staklu i panotipija, fotografija na platnu. Veliku vrijednost predstavljaju negativi na papiru iz Parčićeve ostavštine.

Veći dio eksponata kojih je s albuma izloženo oko tri stotine, slike su uglavnom domaćih fotografa koji su djelovali u Zadru od prvih početaka fotografije do prvog svjetskog rata. Tako su izložene reprodukcije izvedene s originalnih papir-negativa Dragutina Parčića koje predstavljaju jedine sačuvane primjerke te vrste u Hrvatskoj, njegove kalotipije snimljene u Zadru i Preku u vremenu od 1860. do 1867. godine, te njegove snimke arhitektonskih spomenika Zadra koje danas predstavljaju neobično vrijedan kulturno-historijski dokumenat. To su i snimke Brčića, Androvića, Kneževića, Burata, te Ceregata, Incihistorija, Fickerta, Laforesta, i mnogih drugih koji su u spomenutom vremenu u Zadru djelovali.

Izloženi albumi imaju veliku vrijednost, osobito veliki reprezentativni album iz ateliera Andrović—Goldstein s prikazom putovanja cara Franje Josipa I po Dalmaciji i njegova dolaska u Zadar 1875. godine. Fotografije iz tog albuma predstavljaju jedan od najranijih pokušaja reportaže u hrvatskoj fotografiji. Izložen je i reprezentativni album Tomasa Burata i mnogi drugi.

Narodni list, 1. 10. 1977., str. 5.
Prva izložba stare fotografije (NMZ)

Tijekom svog tridesetgodišnjeg kustoskog djelovanja voditeljica Kulturno-historijskog odjela, Sofija Petricioli organizirala je niz tematskih izložbi kojima su javnosti prezentirane zbirke odjela, ali i sve značajne kulturno-povijesne teme iz prošlosti Zadra, od urbanizma i arhitekture do primijenjene umjetnosti, kulture stanovanja i mode.

Priloženi članak piše o izložbi kojom je obrađena rana fotografija u Zadru od 1850. do 1912.

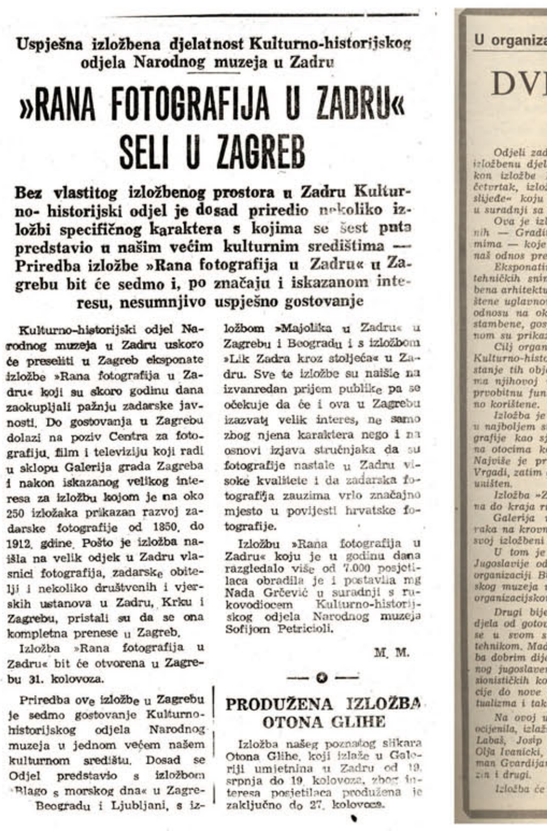

Uspješna izložbena djelatnost Kulturno-historijskog odjela Narodnog muzeja u Zadru

»RANA FOTOGRAFIJA U ZADRU« SELI U ZAGREB

Bez vlastitog izložbenog prostora u Zadru Kulturno- historijski odjel je dosad priredio nekoliko izložbi specifičnog karaktera s kojima se šest puta predstavio u našim većim kulturnim središtima — Priredba izložbe »Rana fotografija u Zadru« u Zagrebu bit će sedmo i, po značaju i iskazanom interesu, nesumnjivo uspješno gostovanje

Kulturno-historijski odjel Narodnog muzeja u Zadru uskoro će preseliti u Zagreb eksponate izložbe »Rana fotografija u Zadru« koji su skoro godinu dana zaokupljali pažnju zadarske javnosti. Do gostovanja u Zagrebu dolazi na poziv Centra za fotografiju, film i televiziju koji radi u sklopu Galerija grada Zagreba i nakon iskazanog velikog interesa za izložbu kojom je na oko 250 izložaka prikazan razvoj zadarske fotografije od 1850. do 1912. godine. Pošto je izložba našla na velik odjek u Zadru vlasnici fotografija, zadarske obitelji i nekoliko društvenih i vjerskih ustanova u Zadru, Krku i Zagrebu, pristali su da se ona kompletna prenese u Zagreb.

Izložba »Rana fotografija u Zadru« bit će otvorena u Zagrebu 31. kolovoza.

Priredba ove izložbe u Zagrebu je sedmo gostovanje Kulturno-historijskog odjela Narodnog muzeja u jednom većem našem kulturnom središtu. Dosad se Odjel predstavio s izložbom »Blago s morskog dna« u Zagrebu i Beogradu i Ljubljani, s izložbom »Majolika u Zadru« u Zagrebu i Beogradu i s izložbom »Lik Zadra kroz stoljeća« u Zadru. Sve te izložbe su naišle na izvanredan prijem publike pa se očekuje da će i ova u Zagrebu izazvati velik interes, ne samo zbog njena karaktera nego i na osnovi izjava stručnjaka da su fotografije nastale u Zadru visoke kvalitete i da zadarska fotografija zauzima vrlo značajno mjesto u povijesti hrvatske fotografije.

Izložbu »Rana fotografija u Zadru« koju je u godinu dana razgledalo više od 7.000 posjetilaca obradila je i postavila mr Nada Grčević u suradnji s rukovodiocem Kulturno-historijskog odjela Narodnog muzeja Sofijom Petricioli.

M. M.

— o —

PRODUŽENA IZLOŽBA OTONA GLIHE

Izložba našeg poznatog slikara Otona Glihe, koji izlaže u Galeriji umjetnina u Zadru od 19. srpnja do 19. kolovoza, zbog interesa posjetilaca produžena je zaključno do 27. kolovoza.

Narodni list, 19. 8. 1978. str. 5.
„Rana fotografija u Zadru“ seli u Zagreb (NMZ)

Izuzetno dobro posjećena izložba rane zadarske fotografije međumuzejskom suradnjom bila je izložena u zagrebačkom Centru za fotografiju, film i televiziju.

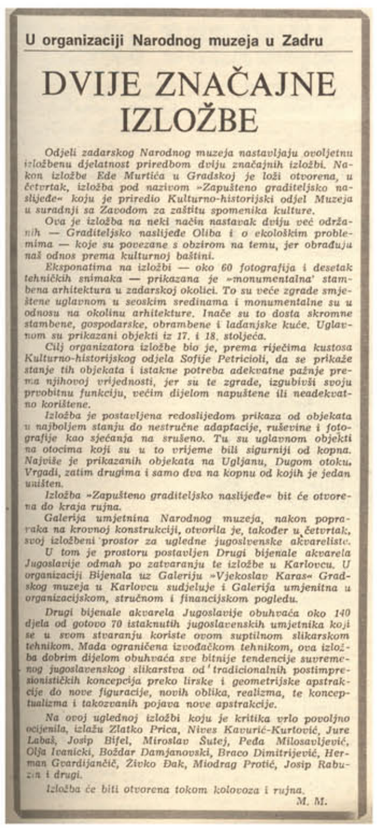

U organizaciji Narodnog muzeja u Zadru

DVIJE ZNAČAJNE IZLOŽBE

Odjeli zadarskog Narodnog muzeja nastavljaju svoljetnu izložbenu djelatnost priredbom dviju značajnih izložbi. Nakon izložbe Ede Murtića u Gradskoj je loži otvorena, u četvrtak, izložba pod nazivom »Zapušteno graditeljsko naslijeđe« koju je priredio Kulturno-historijski odjel Muzeja u suradnji sa Zavodom za zaštitu spomenika kulture.

Ova je izložba na neki način nastavak dviju već održanih — Graditeljsko naslijeđe Oliba i o ekološkim problemima — koje su povezane s obzirom na temu, jer obrađuju naš odnos prema kulturnoj baštini.

Eksponatima na izložbi — oko 60 fotografija i desetak tehničkih snimaka — prikazana je »monumentalna« stambena arhitektura u zadarskoj okolici. To su veće zgrade smještene uglavnom u seoskim sredinama i monumentalne su u odnosu na okolinu arhitekture. Inače su to dosta skromne stambene, gospodarske, obrambene i ladanjske kuće. Uglavnom su prikazani objekti iz 17. i 18. stoljeća.

Cilj organizatora izložbe bio je, prema riječima kustosa Kulturno-historijskog odjela Sofije Petricioli, da se prikaže stanje tih objekata i istakne potreba adekvatne pažnje prema njihovoj vrijednosti, jer su te zgrade, izgubivši svoju prvobitnu funkciju, većim dijelom napuštene ili neadekvatno korištene.

Izložba je postavljena redosljedom prikaza od objekata u najboljem stanju do nestruče adaptacije, ruševine i fotografije kao sjećanja na srušeno. Tu su uglavnom objekti na otocima koji su u to vrijeme bili sigurniji od kopna. Najviše je prikazanih objekata na Ugljanu, Dugom otoku, Vrgadi, zatim drugima i samo dva na kopnu od kojih je jedan uništen.

Izložba »Zapušteno graditeljsko naslijeđe« bit će otvorena do kraja rujna.

Galerija umjetnina Narodnog muzeja, nakon popravaka na krovnoj konstrukciji, otvorila je, također u četvrtak, svoj izložbeni prostor za ugledne jugoslavenske akvareliste.

U tom je prostoru postavljen Drugi bijenale akvarela Jugoslavije odmah po zatvaranju te izložbe u Karlovcu. U organizaciji Bijenala uz Galeriju »Vjekoslav Karas« Gradskog muzeja u Karlovcu sudjeluje i Galerija umjetnina u organizacijskom, stručnom i financijskom pogledu.

Drugi bijenale akvarela Jugoslavije obuhvaća oko 140 djela od gotovo 70 istaknutih jugoslavenskih umjetnika koji se u svom stvaranju koriste ovom suptilnom slikarskom tehnikom. Mada ograničena izvođačkom tehnikom, ova izložba dobrim dijelom obuhvaća sve bitnije tendencije suvremenog jugoslavenskog slikarstva od tradicionalnih postimpresionističkih koncepcija preko liriske i geometrijske apstrakcije do nove figuracije, novih oblika, realizma, te konceptualizma i takozvanih pojava nove apstrakcije.

Na ovoj uglednoj izložbi koju je kritika vrlo povoljno ocijenila, izlažu Zlatko Prica, Nives Kavurić-Kurtović, Jure Labaš, Josip Bijel, Miroslav Šutej, Peđa Milosavljević, Olja Iveanicki, Božidar Damjanovski, Braco Dimitrijević, Herman Gvardijančić, Živko Đak, Miodrag Protić, Josip Rabuzin i drugi.

Izložba će biti otvorena tokom kolovoza i rujna.

M. M.

Narodni list, 8. 8. 1981., str. 7.
Dvije značajne izložbe (NMZ)

O izložbi koju je Kulturno-historijski odjel organizirao u suradnji sa Zavodom za zaštitu spomenika kulture kojom je prikazana monumentalna stambena arhitektura u zadarskoj okolici.

Poljana Petra Zoranića prije 85 godina

U KULTURNO-HISTORIJSKOM ODJELU NARODNOG MUZEJA U ZADRU

IZLOŽBA O PROŠLOSTI ZADRA

U prostoru Kulturno-historijskog odjela Narodnog muzeja u Zadru, u zgradi na Poljani Vladimira Gortana, otvorena je u srijedu, u prisutnosti javnih i kulturnih radnika Zadra, izložba s naslovom »Pred 80 godina — Slike iz prošlosti Zadra«. Ovom je izložbom Kulturno-historijski odjel prikazao jedno kraće razdoblje iz vremena austrijske vladavine koje traje oko 20 godina, od 1890. do 1910. godine. To je vrijeme kad je Zadar, rušenjem dijela gradskih zidina, dobio potpuno novu fizionomiju i kad se život njegovih građana, uglavnom uvođenjem suvremenog vodovoda i električne energije, iz osnova izmijenio.

Odmah se može reći da je ovo dio planirane izložbe svih odjela Muzeja — »Zadar tisućudevetstotih godina«. Do izmjene naslova je došlo, po riječima voditelja Kulturno-historijskog odjela prof. Sofije Petricioli, zbog promjene prvobitne koncepcije, odnosno odluke da ovog puta bude priređena izložba isključivo ovog odjela o izgledu Zadra i zbivanjima u njemu toga vremena s jednog aspekta, kulturno-historijskog, što se može prikazati eksponatima mnoštva dosad nepoznatih detalja i situacija. Tim prije, što su razaranja u prošlom ratu to razdoblje potpuno zbrisala, a sjećaju ga se samo najstariji građani. Letimično su stoga, nabačeni problemi političke, socijalne i ekonomske prirode, a kako je to vrijeme neobično bogato, osobito političkim zbivanjima i književnim stvaralaštvom može se očekivati da će ga s vremenom drugi odjeli Muzeja obraditi s različitih aspekata u tematskim izložbama.

Na izložbi je prvi put prikazana maketa Zadra iz 1910. godine koja je jedini eksponat iz sadržaja prvotno planirane izložbe svih odjela. Uz to, izloženo je oko 60 foto-povećanja starih razglednica i originalnih staklenih negativa nekolicine zadarskih amatera onog vremena, kao Vitalianija, Novakovića, Berse i drugih. Koristeći i drugu dokumentacijsku građu Kulturno-historijski odjel je prikazao izgled Zadra koji je u razdoblju od 20 godina doživio značajne promjene, izazvane uglavnom gubitkom važnosti fortifikacija koje su ga zatvarale.

Prvi put se javnosti Zadra prezentiraju detalji koji joj dosad nisu bili poznati. Oni su raspoređeni po temama koje obrađuju izgled Poluotoka, periferije, infrastrukturu, zdravstvo, školstvo, kulturu, razvoj industrije. Prvi put se, tako, vidi projekt velikog turističkog kompleksa na Puntamici, začinjen krajem prošlog stoljeća, kad se ovdje javljaju prve ideje o razvoju Zadra u privlačno turističko središte, kad se osniva društvo za uljepšavanje grada, kad se osniva planinarsko-turističko društvo »Liburnija« (1899. godina) itd. Ovom su prilikom prikazani i onovremena moda, unutrašnjost stanova, predmeti umjetnog obrta, trgovina u anonsama, dakle sve ono što posjetiocu može pružiti potpuni uvid u izgled, zbivanja i organiziran gradski život u Zadru krajem prošlog i početkom ovog stoljeća.

M. M.

Narodni list, 37. 7. 1982., str. 7.
Izložba o prošlosti Zadra (NMZ)

Članak piše o izložbi kojom se prikazuje grad između 1890. i 1910. kada je rušenjem dijela zidina dobio novu fizionomiju, ali i drugim temama veznim uz vrijeme na prijelazu stoljeća.

KULTURNO HISTORIJSKI ODJEL -

- ODJEL MUZEJ GRADA ZADRA

Uz 150. godišnjicu zadarskih muzeja

IZ FUNDUSA NARODNOG MUZEJA

Piše: SOFIJA PETRICIOLI

Bogata zbirka kasnogotičke i renesansne majolike jednako je stara kao i njezin vlasnik Kulturno-historijski odjel. Kada je koncem 50-ih godina počela intenzivna izgradnja porušenog Poluotoka počelo se nalaziti na starije kulturne slojeve prilikom kopanja temelja za novogradnje. Uz očekivane ostatke rimske arhitekture često se susretalo šarene fragmente glazirane keramike novijeg datuma. U početku im se nije davala posebna pažnja, no učestala nalaženja u starijim slojevima upozorila su na njihovu vrijednost.

I tako se u razdoblju najintenzivnije izgradnje Poluotoka, od 1959. do 1964. godine, ova vrijedna keramika našla na 22 mjesta. Neka nalazište bila su vrednija od drugih što je zavisilo o raznim okolnostima: o tome da li su bombe raskopale nalazište, da li ga je presjekla kasnija ulica ili samo nalazište nije bilo interesantno jer je nastalo sekundarno.

Vrlo je interesantno saznati što su u stvari ta nalazišta. To su jednostavno stara kućna smetišta koja su postojala gotovo u svakoj kući i kamo su se uz ostale otpatke bacali i razbijeni predmeti koji se više nisu mogli upotrebljavati. Pažljivim sakupljanjem fragmenata, strpljivim spajanjem i eventualnim rekonstruiranjem dijelova koji nedostaju, pod rukom stručnjaka ponovo se rađaju razni tanjuri, vrčevi i zdjele.

U ovako sakupljenoj zbirci sada se nalaze brojni predmeti koji se mogu datirati od 1450. do otprilike 1570. godine. Velik broj potječe iz radionica talijanskog grada Faence, pa s pravom nosi naziv »fajansa«. Drugi još poznatiji naziv za kvalitetne keramičke predmete je »majolika« i upotrebljava se, a da mu se ne zna izvorno značenje. Osim Italije, središnje i sjeverne, keramika se proizvodila i u Španjolskoj, pa se preko otoka Majorke trgovinom prenosila u Italiju i druge države. Preko otoka koji je služio kao tranzit španjolska keramika dobila je naziv »majolika« koji se kasnije proširio i na ostale keramičke predmete.

Nekoliko nalazišta, odnosno smetišta, bila su naročito bogata lijepim i dobro očuvanim predmetima. Tako treba da se sjetimo temelja zgrade u kojoj je apoteka »Donat«, upravne zgrade Narodnog muzeja, zemljanik radova ispod cvjećarnice »Mimoza«, sondiranja istočno od zvonika katedrale i iskapanje oko bombardirane krstionice. Jedno od vrlo interesantnih nalazišta su sjeverne gradske zidine koje su se gradile sredinom 16. stoljeća. Namjesto srednjovjekovnih zidina tada su građene jake utvrde s bastionima koje će moći odolijevati modernoj artiljeriji, pa je trebalo dovesti tone i tone zemlje da bi se one popunile. Najveći dio dovožen je iz okoline, ali se kroz cijele zidine provlači i jedan tanki sloj bogat keramičkim ulomcima što znači da je nastao sakupljanjem zemlje iz grada.

U ovako sakupljenoj zbirci zastupljena je španjolska »majolika« iz sredine 15. stoljeća ukrašena mrežom zlatnog ornamenta, faentinska »fajansa« od 1460. do 1570. godine, te gravirana keramika iz istog razdoblja izrađena u sjevernoj Italiji. Uz ovu luksuznu keramiku nalažena je i jednostavna neukrašena kuhinjska keramika grubije i finije obrade i vjerojatno domaće proizvodnje.

Zbog pomanjkanja izložbenog prostora u Odjelu najljepši primjerci ove zbirke izlažu se samo povremeno.

Letimičnim pregledom kroz zbirku može se vidjeti da su u njoj zastupljeni gotovo svi stilovi koji su postojali u tom najintenzivnijem razdoblju keramičke proizvodnje, što govori da je Zadar u ovim stoljećima živio istim životom kao i ostali europski gradovi, da je trgovao, kupovao i upotrebljavao predmete koji su u to vrijeme bili »u modi«.

Vrč s gotičkim natpisom AVE MARIA nađen 1962. godine na mjestu prodavaonice »Borovo« u Ulici Ive L. Ribara

Narodni list, 20. 11. 1982., str. 7.
Iz fundusa Narodnog muzeja Zadar (NMZ)

Tekst kustosice Petricioli o nastanku zbirke keramike, lokalitetima nalaza, okolnostima oko upotrebe predmeta kao i njezinoj vrijednosti.

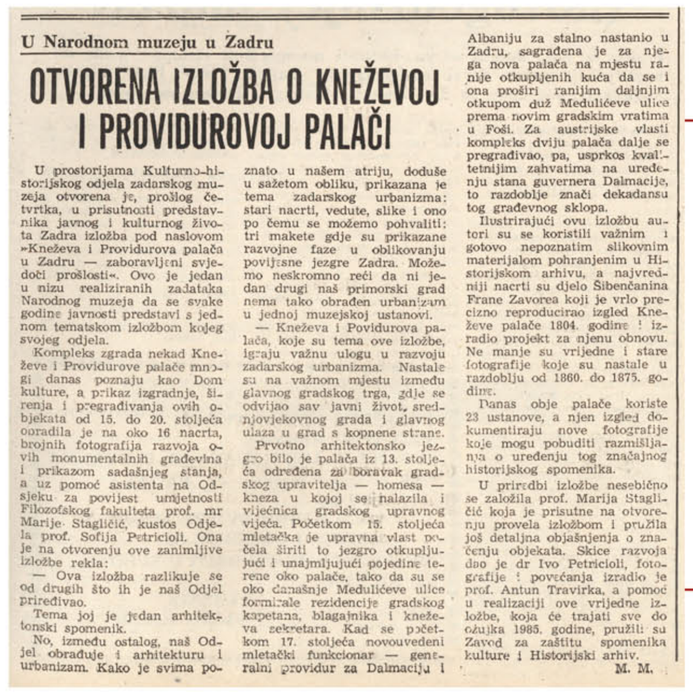

U Narodnom muzeju u Zadru

OTVORENA IZLOŽBA O KNEŽEVOJ I PROVIDUROVOJ PALAČI

U prostorijama Kulturno-historijskog odjela zadarskog muzeja otvorena je, prošlog četvrtka, u prisutnosti predstavnika javnog i kulturnog života Zadra izložba pod naslovom »Kneževa i Providurova palača u Zadru — zaboravljeni svjedoči prošlosti«. Ovo je jedan u nizu realiziranih zadataka Narodnog muzeja da se svake godine javnosti predstavi s jednom tematskom izložbom kojeg svojeg odjela.

Kompleks zgrada nekad Kneževe i Providurove palače mnogi danas poznaju kao Dom kulture, a prikaz izgradnje, širenja i pregrađivanja ovih objekata od 15. do 20. stoljeća obradila je na oko 16 nacrta, brojnih fotografija razvoja ovih monumentalnih građevina i prikazom sadašnjeg stanja, a uz pomoć asistenta na Odsjeku za povijest umjetnosti Filozofskog fakulteta prof. mr Marije Staglićić, kustos Odjela prof. Sofija Petricioli. Ona je na otvorenju ove zanimljive izložbe rekla:

— Ova izložba razlikuje se od drugih što ih je naš Odjel priređivao.

Tema joj je jedan arhitektonski spomenik.

No, između ostalog, naš Odjel obrađuje i arhitekturu i urbanizam. Kako je svima poznato u našem atriju, doduše u sažetom obliku, prikazana je tema zadarskog urbanizma: stari nacrti, vedute, slike i ono po čemu se možemo pohvaliti: tri makete gdje su prikazane razvojne faze u oblikovanju povijesne jezgre Zadra. Možemo neskromno reći da ni jedan drugi naš primorski grad nema tako obrađen urbanizam u jednoj muzejskoj ustanovi.

— Kneževa i Providurova palača, koje su tema ove izložbe, igraju važnu ulogu u razvoju zadarskog urbanizma. Nastale su na važnom mjestu između glavnog gradskog trga, gdje se odvijao sav javni život, srednjovjekovnog grada i glavnog ulaza u grad s kopnene strane.

Prvotno arhitektonsko jezgro bilo je palača iz 13. stoljeća određena za boravak gradskog upravitelja — homesa — kneza u kojoj se nalazila i vijećnica gradskog upravnog vijeća. Početkom 15. stoljeća mletačke je upravna vlast počela širiti to jezgro otkupljujući i umajmljujući pojedine terene oko palače, tako da su se oko današnje Medulićeve ulice formirale rezidencije gradskog kapetana, blagajnika i kneževa zekretara. Kad se početkom 17. stoljeća novouvedeni mletački funkcionar — generalni providur za Dalmaciju i Albaniju za stalno nastanio u Zadru, sagrađena je za njega nova palača na mjestu ranije otkupljenih kuća da se i ona proširi ranijim daljnjim otkupom duž Medulićeve ulice prema novim gradskim vratima u Foši. Za austrijske vlasti kompleks dviju palača dalje se pregrađivao, pa, usprkos kvalitetnijim zahvatima na uređenju stana guvernera Dalmacije, to razdoblje znači dekadansu tog građevnog sklopa.

Ilustrirajući ovu izložbu autori su se koristili važnim i gotovo nepoznatim slikovnim materijalom pohranjenim u Historijskom arhivu, a najvrediniji nacrti su djelo Sibenčanina Frane Zavorea koji je vrlo precizno reproducirao izgled Kneževe palače 1804. godine i izradio projekt za njenu obnovu. Ne manje su vrijedne i stare fotografije koje su nastale u razdoblju od 1860. do 1875. godine.

Danas obje palače koriste 23 ustanove, a njen izgled dokumentiraju nove fotografije koje mogu pobuditi razmišljanja o uređenju tog značajnog historijskog spomenika.

U priredbi izložbe nesebično se založila prof. Marija Staglićić koja je prisutne na otvorenju provela izložbom i pružila još detaljna objašnjenja o značenju objekata. Skice razvoja dno je dr Ivo Petricioli, fotografije i povećanja izradio je prof. Antun Travirka, a pomoć u realizaciji ove vrijedne izložbe, koja će trajati sve do ožujka 1985. godine, pružili su Zavod za zaštitu spomenika kulture i Historijski arhiv.

M. M.

Narodni list, 22. 12. 1984., str. 7.
Otvorena izložba o Kneževoj i Providurovoj palači (NMZ)

O izložbi kojom se prati izgradnja, širenje i pregrađivanje Kneževe i Providurove palače od 15. do početka 20. st.

Iz Narodnog muzeja

Portret starog Zadra

Jedna od najstarijih, izgledom karakterističnih razglednica Zadra iz fundusa Narodnog muzeja

Narodni muzej Zadar, 25. 5. 1987., str. 7.
Portret starog Zadra (NMZ)

Izgled Zadra preko starih razglednica od njihove pojave do Drugog svjetskog rata Zadrani su imali prilike vidjeti na izložbi oko 1000 primjeraka iz privatne zbirke Giadrini.

Stare razglednice Zadra (2)

O izložbi »Stare razglednice Zadra« u Kulturno-historijskom odjelu Narodnog muzeja

TAJ LIJEPI ZADAR

(Nastavak iz prošlog broja)

Foša

Druga razglednica (1911.) pokazuje pogled preko Fošе na Lučej sv. Elmirija. Interesantno je da tolmilo tek posađenog parka ostavlja slobodan pogled na sjevernu stranu zgrada. Prolaz ako Fošе uspostavljen je tek nakon 1934. g.

Današnja Obala maršala Tita

Nekadašnji izgled današnje Ulice B. Kidriča

Poljana V. Gortana

Kazalište Verdi i crkva Gospe od zdravlja

Narodni list, 26. 3. 1988., str. 24.
Taj lijepi Zadar (NMZ)

Još o izložbi razglednica.

Zanimljivost u izložbenom programu Narodnog muzeja do kraja ove godine

»ZELENILO I PERIVOJI ZADRA«

Priprema za ovu tematsku izložbu Kulturno-historijskog odjela su pri kraju. Datum otvaranja se zasad ne može odrediti, jer to ovisi o završetku radova u Gradskoj loži u kojem prostoru izložba, zbog svoje kulturno-povijesne vrijednosti i poruke, treba biti postavljena

Uvid u povijest parkova

Dvije tisuće godina zelenila

Narodni list, 18. 11. 1989., str. 8.
„Zelenilo i perivoji Zadra“ (NMZ)

Članak najavljuje izložbu o perivojima i parkovima.

U sobama Muzejskog prostora u Zagrebu

Najljepše zadarske majolike

»110 najljepših predmeta iz zbirke majolike u Zadru« — naziv je izložbe koja je postavljena u sobama Muzejskog prostora u Zagrebu gdje, kako je poznato, od mjeseca svibnja »svijetli« i »Sjaj zadarskih riznica«

Eksponat zadarske majolike: gotički vrč, Italija, 15. stoljeće

Prekrasne posude

Plavi ukrasi i reljefni crteži

Narodni list, 23. 6. 1990., str. 9.
Najljepše zadarske majolike (NMZ)

Još jednom međumuzejskom suradnjom ostvarena je izložba u gostima u Muzejskom prostoru na Jezuitskom trgu u Zagrebu.

Uz izložbu »Razvoj zadarskih vrtova i perivoja«

ZELENO JE NEKOĆ BILO...

Baraković i Zoranić o vrtovima i cvijeću

Botanički vrt kod Sv. Stošije

Najveći perivoj

Narodni list, 20. 10. 1990., str. 11.
Zeleno je nekoć bilo... (NMZ)

Stručna preokupacija odjela bila je i hortikultura tj. parkovna arhitektura što je prikazano izložbom u novoobnovljenoj Gradskoj loži.

U NARODNOM MUZEJU POD NAZIVOM »USPOMENA IZ JEDNOG ZADRA« IZLAŽE SE STILSKI NAMJEŠTAJ OD 17. DO 19. STOLJEĆA

Na čemu su spavali Zadrani prije 300 godina?

Oko devedeset komada stilskog namještaja iz razdoblja od 17. do 19. stoljeća, a koji se svojom vrijednošću i ljepotom mogu smatrati pravim malim draguljima među stilskim namještajem, nakon 35 godina napokon je ugledalo svjetlo dana predstavljajući se zadarskoj javnosti u povodu Dana Zadarske županije.

Izložba naziva Uspomene iz jednog Zadra, dobila je svoje stalno mjesto u Narodnom muzeju, nakon što su riješeni problemi nedostatka odgovarajućeg prostora i nedostatnih novčanih sredstava.

Sve izložene predmete koristili su naši preci, tako da na ovaj način možemo zaviriti u njihov privatni život i sa zadovoljstvom konstatirati da su bili biranog ukusa, koji se ni po čemu nije razlikovao od onoga ljudi zapadne Europe.

Prije nego su ovi predmeti zablistali svojom skromnošću ili raskošnom ljepotom, već prema ukusu vremena u kojem su nastali, bili su potrebni mjeseci mukotrpnog rada restauratora pa je njihova zasluga što je Zadar dobio jednu ovakvu izložbu, nemjerljiva.

M.D.

Sobni namještaj porijeklom iz Venecije iz druge polovice 18.stoljeća

Zadarski list, 16. 4. 1998.s, str. 38.
Na čemu su spavali Zadrani prije 300 godina? (NMZ)

Prikaz dijela vrijedne zbirke namještaja od 17. do 19. st. čiji su predmeti nekoć bili u domovima Zadrana, u resturiranom izdanju i ambijentalnom postavu prezentirani su izložbom „Uspomene iz jednog Zadra“. Izložba i danas čini važan dio postava ovog odjela.

KULTURNO HISTORIJSKI ODJEL -

- ODJEL MUZEJ GRADA ZADRA

MAKETE ZVONKA GOVORČINA

Piše: Miljenko MANDŽO

U Narodnom muzeju na Poljani Pape Aleksandra III. u Zadru već duže vrijeme otvorena je izložba izvrsnih maketa **Zvonka Govorčina**. Tu izložbu dosad je posjetilo oko 300 Zadrana, što bi, s obzirom na vrijednost izložbe, bilo normalno za dva-tri dana. A izložba je vrijedna pozornosti iz više razloga. Makete pokazuju u cjelini ili u detaljima stari dio Zadra - poluotok, i to vrlo precizno i stručno napravljene, pa može poslužiti kao korisna informacija svakomu Zadraninu. Pored maketa građa iz 1490. i 1970. tu je i maketa grada iz 1910. godine. Dovoljno da se zorno vidi, gotovo opipa veliki dio arhitekture i urbanizma iz prošlih vremena.

Tu su i detaljnije rađene makete Sv. Nediljice, Kapetanovih vrata, Nadbiskupske palače, Stomorice, Antičkog foruma i kapitolija. Makete su tako dobro napravljene da imaju i zavidnu estetsku razinu, da potaknu ili probude ljubav prema naslijeđu, da nam budu kažiputi pri svakom novom građevinskom zahvatu u jezgri Zadra. I tako zamišljena i realizirana izložba, sudeći po broju posjetitelja, stanovnike Zadra (ne mogu reći Zadrana) ne zanima.

Otkud ta indiferentnost, toliki nedostatak zanimanja za vizure grada koga je teško

Možda će netko reći da mjesto izložbe nije najsretnije odabrano. Možda pomalo. Ali zar su Mocire na boljoj lokaciji, pa su uglavnom pune, kada je tamo neki sportski susret. Na boljim lokacijama su SICU, Galerija umjetnina, pa opet nikomu ništa, zanimanje je podjednako - loše. Na žalost, zanimanje za kulturu u Zadru nije na razini kulture Zadra, posebno kulture prošlosti grada. Tu ne spadaju institucije i pojedinci, ali bi većini Zadrana morao biti poznat makar njihov rad. Svim kulturnim manifestacijama prisustvuje oko tristo, uvijek istih Zadrana. Oni su uvijek u Kazalištu, na koncertima, izložbama, promocijama, na Glazbenim večerima i sl. Drugi imaju "pametnijeg posla", pa zato pored spomenika, uz taj pametniji posao, prolaze kao prolaznici, ali ni to. A svaki bi Zadranin trebao biti kao mali vodič, jer druge zanima naš grad.

Nije mi jasno čime se može pobuditi ljubav prema gradu, ako ga ne poznamo, kako se neko može zvati Zadranin, ako nam je grad nepoznat i stran? Koliko je duboko naše poznavanje grada, toliko može biti duboka i naša ljubav prema njemu. Nju valja usaditi u srce mladeži, ali ne samo preko košarke. Čudo je da gotovo nijedan nastavnik ni profesor iz os-

povjesničari i likovnjaci, nije sa svojim razredom posjetio izložbu maketa Zvonka Govorčina. A možda ni njih to ne zanima.

A ovom gradu treba mnogo Zadrana časnih i kvalitetno školovanih (ne računam na one koji su samo polagali ispite, nego na one koji su studirali i još uvijek studiraju), jer u ovom vremenu interesa usmjerenih samo prema svojim sredinama, što Zadru nedostaje, možemo ostati na periferiji, što se polako već počima nazirati. Treba nam Zadrana koji će se boriti za grad (obliti privatorum), a kako se boriti, ako ga ne poznamo. Ako ga ne volimo, brzo će nam se umoriti ruke kucajući na vrata odakle stiže potpora našim planovima i željama. Ovom gradu trebaju ljudi, narasli do spomenika baštine, izjednačeni rastom s ovim vremenom i njegovim izazovom. Ružno bi bilo da uđemo u novo tisućljeće nespremni da mu budemo ravni.

Ostat ćemo bez korijenja, ako se ne usadimo duboko do plodnosti svoga grada: ostat ćemo i bez grana i bez plodova, ako se ne hranimo korijenjem provjerena voća. Eto kamo me odvede provalija između vrijednog ostvrenja Z. Govorčina, djela punog dugotrajnog odricanja, besprijekorne pozornosti i iskrene ljubavi - i našeg tra-

Zadarski list, 18. 5. 1999.
Makete Zvonka Govorčina (NMZ)

Vrijedna izložba maketa iz različitih povijesnih perioda pružila je uvid u urbanističke i arhitektonske mijene kroz stoljeća kao i detalje pojedinih kompleksa – forum a i kapitolija, Nadbiskupske palače, sv. Nediljice...

ZADARSKI LIST, utorak, 16. svibnja 2000.

VELIKE IZLOŽBE — U Muzeju grada Zadra, u jednom od četiri odjela Narodnog muzeja, otvorena izložba pod nazivom "XX. stoljeće u Zadru"

Grad-Feniks, koji je preživio tri velika rata

Nazočnima se na otvorenju izložbe obratila i Jasenka Lulić Štorić, ravnateljica Narodnog muzeja, koja je, između ostalog, kazala i kako je objektivan pogled na razdoblje o kojem govori izložba moguć jedino s udređena vremenske distance/ Vladimir Alavanja, uz Hrvoja Perica jedan od autora izložbe, kazao je kako se nastojalo ovom izložbom dotaknuti niz temu koje govore o relevantnim dogadajima koji su se zbili u XX. stoljeću u Zadru

U Muzeju grada Zadra, jednome od četiri Odjela Narodnog muzeja Zadra, povodom Međunarodnog dana muzeja, koji se obilježava 18. svibnja, priređena je izložba pod nazivom "XX. stoljeće u Zadru", zahvaljujući kojoj su se Zadrani mogli prijeći važnijih zbivanja u stoljeću koje je pri svome kraju. Organizaciju izložbe je financijski omogućio Gradsko poglavarstvo/ Grada Zadra, a izložbu je otvorio **Radovan Dunatov**, dogradonačelnik Zadra, koji je u svom obraćanju naglasio, između ostalog, kazao:

- Podržali smo organizaciju izložbe zahvaljujući kojoj je zapravljen svojevrstan rezime stoljeća. Ne smije se zaboraviti da je Zadar proživio prvo etničko čišćenje koje je u europskim dokumentima zapisano. Doživio je 1944. godine bombardiranje koje je u usporedbi s ostalim bombardiranjima bilo slabo. Ova izložba je pokušaj mentaliteta stvaranja i Budske inovacije nasuprot ratnim razaranjima - kazao je dogradonačelnik Dunatov.

Nazočnima se obratila i **Jasenka Lulić Štorić**, ravnateljica Narodnog muzeja, koja je, između ostalog, kazala kako objektivan pogled na razdoblje o kojem govori izložba moguć je jedino s udređene vremenske distance.

Vladimir Alavanja, uz Hrvoja Perica, jedan od autora izložbe, kazao je kako nastojalo ovom izložbom dotaknuti niz tema koje govore o relevantnim dogadajima koji su se zbili u XX. stoljeću u Zadru.

- Važno je da posjetitelji Muzeja mogu ispitati duh toga vremena, mogu vidjeti ulice i zgrade koje su postojale, a danas ih više nema ili su izmijenjene. Izložba fotografija i raznih drugih eksponata je organizirana u onom opsegu u kojem nam je izložbeni prostor to omogućio, a nudioni su nam brojni eksponati koje nismo uspjeli izložiti ovom prilikom - kazao je također Alavanja.

Izložene fotografije i eksponati su podijeljeni na sedam cjelina, od kojih svaka govori o određenom vremenskom periodu.

U razdoblju od 1900. do 1914. godine Bač je provelo administrativno-političku organizaciju Dalmacije, koja je dobila status posebne pokrajine. Zadar je bio glavni grad Kraljevine Dalmacije u kojem su djelovali carski namjesnik, Dalmatinski sabor i Zemaljski odbor. Vrijeme je to intenziviranja Sinetg grada i izvan zidina.

U razdoblju trajanja Prvoga svjetskog rata Zadar je bio izložen raznim razaranju, a brojne izbjeglice iz drugih krajeva Carstva pružile su ovo područje. U gradu su primjenjivani najnovi tehnološki, zaslonski Crveni krži i Gradska bolnica dobre za ranjene, te pokopi je pomoć za vojnike na bojišnici.

U razdoblju od 1918. do 1941. godine, kada je započeo Drugi svjetski rat, Zadar je arhitektari prema Kraljevini Jugoslaviji u 1920. Fašistička vlast je davala Zadru obilne subvencije, a dekretom je 1921. godine potvrđuju dobrotvorni carinskom zonom. Grad se uređivao, podigao se most preko gradske luke, a izgrađuju se zgrade Uvan Poluotoka. U samom centru Grada izgrađena je 1937. god. nova zgrada Općine.

Period trajanja Drugog svjetskog rata Zadar je vile puta doživio bombardiranja u snažnim materijalnim posljedicama i ljudskim žrtvama. Bilo je uništeno 80 posto zgrada na Poluotoku, tako mnogobrojnih savezničkih bombardiranja, a na idućih su bile izložene fotografije koje nam zorno prikazuju izgled grada u kom razdoblju.

Nakon Drugog svjetskog rata je trebalo raščistiti ruševine i obnoviti grad. U obnovu je bio angažiran i grad i njegova okolica, a obnova je započela poprilično sistematski, elektrine centrale, kanalizacija, te uspostavljene zelte u manje oštećenim tvornicama.

U razdoblju od 1960. do 1990. godine dolazi do zamaha prirodnog i društvenog života grada Zadra. U tom periodu Zadar je doživio dimenzije i obrise denaturiranja modernog grada.

Zadar je u razdoblju od 1990. godine do danas tijekom Domovinskog rata zaštitio Zadar je bio izložen raznim razaranjima, te uništeno 80 posto zgrada na Poluotoku, te kulturnih spomenici, dovršen i obnovljene crkvice, te bocci i stambeni objekti. Nakon akcija "Oluja" 1995. godine započeta je normalizacija života u gradu i okolici. Popravlja se oštećeni objekti, podižu nove zgrade, a u zaleđu se obnavljaju razorena sela. Postoji nada da će, unatoč svemu tome, Zadar opet rasti pun kao da se odvesti u marige i stranje tisućljeće.

Brojni građani koji su posjetili izložbu imali su priliku uvjeriti se u sve ono što se dogadalo u Zadru, a o čemu su snimili snuli prilika samo Otati, dok su se, s drugo strane, oni nešto starije mogli prisjetiti prodosti koju su i sami bili sudionici.

Valentina FUZUL
Snimio: Zvonko KUCELIN

Ilustracija Alavanja, uz hrvoja Perica, postavio je izložbu u Muzeju grada Zadra - jedinom od četiri odjela Narodnog muzeja

Zadarski list, 16. 5. 2000., str. 20. – 21.
Grad Feniks, koji je preživio tri velika rata (NMZ)

Velikim izložbenim projektom kustosa Vladimira Alavanje i Hrvoja Perice obrađena su te muzeološki prezentirana sva važnija politička, društvena i kulturna zbivanja u Zadru tijekom 20. st.

U GRADSKOJ LOŽI OTVORENA IZLOŽBA I PREDSTAVLJENA KNJIGA PAVLA JEROLIMOVA

ZD olimpizam u slici i riječi

Zahvaljujući izložbi »Olimpizam i Zadrani« i knjizi istog naziva, Zadrani Olimpijadu dočekuju obogaćeni saznanjima o svojim sugrađanima uključenima u veliki olimpijski pokret — S takvom građom objedinjenom u jednoj knjizi Zadar je ponovno prvi u Hrvatskoj

Zahvaljujući Narodnom muzeju i Pavlu Jerolimovu, nastavniku i publicistu, suradniku niza novina za koje piše posebice o povijesti svog rodnog grada, Zadrani će Olimpijadu dočekati obogaćeni saznanjima o ulozi Zadra i Zadrana u olimpizmu. Neke poznate i mnoštvo nepoznatih detalja pruža im, naime, knjiga »Olimpizam i Zadrani«, jedinstveni projekt ostvaren uz financijsku pomoć Grada.

Na ovaj se način podsjećamo sportaša koji su posebno proslavili svoj grad, istakla je na otvaranju izložbe ravnateljica Narodnog muzeja Jasenka Lulić-Štorić. Riječ je o uglavnom posuđenoj građi pa uz zahvalu svim sportašima i njihovim obiteljima, pozivam Zadrane da sve što govori o našemu gradu, a nije im nužno potrebno povjere muzeju, naglasio je tom prigodom voditelj Odjela Muzeja grada Vladimir Alavanja, jedan od autora izložbe za koju je glavninu posla obavio Pavao Jerolimov. Otvarajući izložbu koja je živi podsjetnik na neprolazne sportske veličine, to je naglasio i predsjednik Gradskog vijeća Davor Aras.

Alavanja je, kao glavni urednik, a u ime nakladnika, govoreći na predstavljanju monografije »Olimpizam i Zadrani« u utorak, također u Gradskoj loži, naveo da je izložbu trebao pratiti samo katalog, ali je obilje građe dovelo do logične posljedice — knjige koja će biti dostupna svima. O knjizi je detaljno govorio novinar »Slobodne Dalmacije« i publicist Drago Marić koji je, uz direktora Hrvatskog sportskog muzeja Zdenka Jajčevića, recenzent.

— Ulažući veliki trud, Pavao Jerolimov nam je ovom knjigom podario kvalitetno djelo, posebice vrijedno po činjenici da pruža građu o olimpijskim podvizima jednoga grada po čemu je Zadar opet prvi u Hrvatskoj, kao i po činjenici da se prvi put objavljuje građa o olimpizmu invalida — rekao je Marić, ocjenjujući knjigu značajnim doprinosom povijesti sporta i kulturnog življenja Zadra. Predstavljajući poglavlja knjige posebnu je pozornost posvetio biografskom sportskom leksikonu, osobito zanimljivom poglavlju koje donosi biografije ne samo sportaša već i svih drugih ljudi uključenih u olimpijski pokret, u ovom slučaju vezanih uz Zadar.

— Želja mi je bila ispraviti neke nepravde u sportskoj publicistici — izjavio je autor Pavao Jerolimov te najavio početak rada na zadarskom biografskom sportskom leksikonu i inicijativu za osnivanje Hrvatskog olimpijskog pododbora u Zadru.

Davorka MEZIĆ

Pavao Jerolimov, Drago Marić i Vladimir Alavanja na predstavljanju knjige

S otvaranja izložbe Olimpizam i Zadrani u Gradskoj loži — Snimio: N. MARČEV

Slobodna Dalmacija, 6. 9. 2000.
ZD olimpizam u slici i riječi (NMZ)

Izložba i knjiga kao podsjetnik na neprolazne sportske veličine grada Zadra koji su dali svoj udio u olimpizmu.

S otvaranja izložbe u Gradskoj loži

U GRADSKOJ LOŽI PREDSTAVLJEN ZADARSKI OPUS ARHITEKTA dr. sc. **BRUNE MILIĆA**

Kako bi Zadar mogao izgledati?

Izložba koja u Gradskoj loži prikazuje zadarski opus arhitekta i urbanista **dr. sc. Bruna Milića** pokazuje, najkrće rečeno, kako se Zadar mogao razvijati. Svojim projektima, planovima i arhitektonskim ostvarenjima. Milić je, naime, ostavio dubok trag na današnji Zadar, posebice njegovu povijesnu jezgru.

Pritom se, naglasio je na otvaranju izložbe **Dražen Arbutina** čija je magistarska tema obuhvatila urbanizam Zadra od 1918. do 1943. godine, značaj toga djela u široj javnosti gotovo uopće i ne poznaje.

Izložba donosi deset planova regulacije Zadra kako ih je predložio Bruno Milić u svom radu koji je uz još tri rješenja dijelio 1955. godine prvu nagradu na natječaju za novi urbanistički plan Zadra. Uz njegove skice prikazane su i fotografije razrušenog grada pa je lako uočiti kako je Milić zamišljao novi Zadar i što je od njegovih zamisli do danas ostvareno. Cilj je ovakve izložbe, rekao je u srijedu navečer autor koncepta prof. **Vladimir Alavanja,** poticati na daljnje traganje i nova rješenja u promišljanju Zadra čija je obnova ostala nedovršena.

Milić je, inače, arhitekt kina Zadar i nekadašnjeg hotela Forum, Pošte na Poluotoku, uz Bregovca autor je preuređenja i dogradnje hotela Novi Park, prvonagrađenim radom riješio je regulacijsku zonu Puntamike i cijelog tamošnjeg turističkog kompleksa, svoja je rješenja dao za insulu uz Široku ulicu te za kompleks Foruma.

Obraćajući se nazočnima na izložbi, Bruno Milić je osjetio potrebu podsjetiti se ljudi koji su nekada vodili upravu grada i valorizaciju te zaštitu njegovih kulturnih vrijednosti i zahvaliti im na doprinosu njegovu radu i realizaciji rješenja. Tada, 1953. godine, Zadar je bio mrtva, razorena ljuska, danas je to grad sa svojim gradanstvom koje pulsira i grad drži svojim domom, i to je najvrjednije što smo postigli, rekao je tom prigodom Bruno Milić, prof. emeritus.

Izložbu je otvorio član Županijskog poglavarstva **Ladislav Radulić,** a kako je najavljeno, u pripremi je knjiga koja će, umjesto prije planiranog kataloga uz izložbu, predstaviti zadarski opus Bruna Milića.

D. MEZIĆ
Snimio N. MARČEV

Slobodna Dalmacija, 5. 7. 2002., str. 13.
Kako bi Zadar mogao izgledati? (NMZ)

Izgled urbane jezgre Zadra u poslijeratnoj obnovi znatno je obilježen arhitektonskim i urbanističkim pečatom Brune Milića koji je 1955. godine bio nagrađen na natječaju za novi urbanistički plan Zadra. Izložbom se prezentira taj opus i ono što je u konačnici realizirano.

IZLOŽBA O SAVEZNIČKOM BOMBARDIRANJU ZADRA POKAZALA MNOGIMA MALO POZNATO

Bombardirana je cijela Dalmacija

ZADAR • U nedavno otvorenim američkim i britanskim arhivima ima dosta materijala o saveznickom bombardiranju Zadra 1943. i 1944. godine, pa se do u detalje može saznati način i svrha tog bombardiranja, a valja otkloniti i nekoliko zabluda iz tog vremena, rekao je **Vladimir Alavanja**, priređivač izložbe "Saveznicko bombardiranje Zadra 1943.-1944.". Izložba je posvećena poginulim zadarskim civilima, 60. obljetnici priključenja Zadra domovini, a postavljena je u organizaciji Narodnog muzeja Zadra, povodom Dana grada Zadra, u Gradskoj loži.

Pogrešno je uvjerenje da je tada bombardiran samo Zadar, jer su stradali i mnogi drugi gradovi na jadranskoj obali, kao što su Split, Šibenik, Makarska, Metković, Rijeka, Pula, pa i neki gradovi u unutrašnjosti, rekao je Alavanja. Zadar je najviše stradao jer se gađalo luku i brodove, a kako je svaka bomba koja je pala u krugu od 300 metara smatrana za pogodak, razoren je gotovo cijeli grad. Zadar je u to vrijeme bio vojni cilj, jer je u gradu i okolici bilo 30 tisuća njemačkih vojnika, pet radiopostaja, podmorski kabel Zadar — Ancona i Zadar — Trst, te brojni brodovi, rekao je Alavanja i naveo da u Zadru tada nije poginulo nekoliko tisuća ljudi, kako se misli, već oko 500 civila, o čemu svjedoči podatak da je za vrijeme bombardiranja na gradskom groblju obavljeno 467 ukopa. Posao povjesničara je da saznaju imena svih tih žrtava, ili da im se podigne spomenik, mišljenje je Vladimira Alavanje.

Na izložbi, koju je otvorio predsjednik Gradskog vijeća **Davor Aras**, prikazano je samo stotinjak od tisuću fotografija razorenog Zadra, a posjetitelji do 4. prosinca mogu vidjeti i fotografije razaranja drugih gradova. **P. OPAČIĆ**

Branislav GRGUROVIĆ

Povjesničar Vladimir Alavanja: Zadar je najviše stradao jer je bio vojni cilj

Slobodna Dalmacija, 20. 11. 2004., str. 17.
Bombardirana je cijela Dalmacija (NMZ)

O izložbi koja je pružila pogled na stravična razaranja Zadra u saveznickim bombardiranjima 1943. i 1944. godine.

GRADSKA LOŽA Izložba fotografskih radova Mihovila i Zvonimira Novakovića

Fotografije o prošlosti Zadra

Ž. ČAČKO

Povodom Dana grada Zadra i blagdan sv. Krševana u utorak navečer otvorena je izložba fotografija Mihovila i Zvonimira Novakovića, realizirana novčanim sredstvima Grada Zadra i Zadarske županije.

Izložbu je kratkim govorom otvorio kustos Narodnog muzeja Vladimir Alavanja, rekavši kako su slike braće Novaković najbolji povijesni dokument koji čuva sjećanje na izgled našeg grada u prošlosti i prikazuje svakodnevan život stanovnika Zadra.

Alavanja se u govoru posebno zahvalio kćeri Mihovila Novakovića, danas pokojnoj Jelki Ivanković koja je obiteljsko blago, 650 fotografija svog oca i strica nesebično donirala Narodnom muzeju Zadar.

Važno je napomenuti kako danas bogata literatura o povijesti hrvatske fotografije spominje zadarske autore i svrstava ih u rang uspješnijih u svojoj brani. Riječ je o djelu «Fotografija u Hrvatskoj», autorice Mare Tonković te «Photographia Jadertina od dagerotipije do digitalne slike», autora Abdulaha Seferovića. Ovaj autor najdetaljnije prikazuje fotografski opus Mihovila i Zvonimira Novakovića, pozicionira ih u povijest hrvatske i zadarske fotografije, daje stručnu i umjetničku ocjenu njihova rada. To je do sada najcjelovitiji i najdetaljniji prikaz fotografija braće Novaković obogaćen prikazom njihovih genealoških i životopisnih podataka.

Značajna činjenica za naš grad, ali i odavanje počasti fotografima jest da je spomenuta izložba u Gradskoj loži prva koja samostalno prezentira presjek kroz cjelokupni fotografski opus braće Novaković, a kroz čak 200 fotografija običnih ljudi; prijatelja, šetača, djece, veslača, brodova, provoda na izletima, ukratko svakodnevnog života prve polovice 20. stoljeća.

Jurica KULONJA

Fotografije prikazuju život običnih ljudi

Fotografije strica i oca muzeju je nesebično darovala Jelki Ivanković

Izložbu je otvorio kustos Narodnog muzeja Vladimir Alavanja

Vox novine, 24. 11. 2010., str. 31.
Fotografije iz prošlosti Zadra (NMZ)

Izložbom izabranih radova donirane fotografske zbirke Mihovila i Zvonimira Novakovića posjetitelji su imali priliku vidjeti autentične vedute i interijere Zadra s početka 20. stoljeća.

Zadarska stara riva na fotografijama Vicka Zaninovića

Piše: Nikola Markulin

Narodni muzej je uz pomoć Zadarske županije otkupio cjelokupni fotografski opus od obitelji Vicka Zaninovića. On se sastoji od 11.500 crno-bijelih negativa, a uz to obitelj je Muzeju darovala i 9.500 izrađenih fotografija

Sinoćnjim svečanim otvaranjem izložbe "Zadarska stara riva na fotografijama Vicka Zaninovića 1950. - 1983." Narodni je muzej Zadar, prema riječima ravnateljice Muzeja Renate Peroš, otvorio proslavu još dviju manifestacija. Naime, kako je istaknula Peroš, osim svečanog otvaranja ove izložbe, njom je započelo obilježavanje "Noći muzeja", manifestacije u koju se idućeg petka uključuju svi muzeji Hrvatske te proslave 180. obljetnice Narodnog muzeja Zadar.

Vicko Zaninović rođen je 1926. godine na Visu, a preminuo je 1983. u Zadru. Završava studij novinarstva u Zagrebu, a od 1954. godine radi u Narodnom listu čiji je bio glavni urednik jedno vrijeme. Na različite je načine obilježio zadarski sport, a Zadranima je najpoznatiji kao novinar i fotoreporter.

- Narodni muzej je uz pomoć Zadarske županije otkupio cjelokupni fotografski opus od obitelji Vicka Zaninovića. On se sastoji od 11.500 crno-bijelih negativa, a uz to obitelj je Muzeju darovala i 9.500 izrađenih fotografija. Deset godina smo pregovarali kako bismo uspjeli sačuvati tu vrijednu građu. Mogao sam za ovu izložbu odabrati i neki drugi zajednički motiv kojih u Zaninovićevu opisu ima obilje. No, odlučio sam se za staru zadarsku rivu u razdoblju od 1950. do 1983. godine. Valja istaknuti da, premda je većina Zaninovićevih fotografija fotoreporterska, neke njegove fotografije imaju i umjetničku vrijednost te podliježu i kritici povjesničara umjetnosti, kazao je na otvaranju izložbe njezin autor, kao i autor teksta iz kataloga izložbe Vladimir Alavanja, kustos Narodnog muzeja i voditelj odjela Muzeja grada Zadra.

Izložbu koju čini 87 fotografija sinoć je svečano otvorio zadarski dogradonačelnik Dražen Grgurović.

http://www.zadarskilist.hr/clanci/20012012/zadarska-stara-riva-na-fotografijama-vicka-zaninovica#

www.zadarskilist.hr, 20. 1. 2012.
Zadarska stara riva na fotografijama Vicka Zaninovića (NMZ)

Još jedna vrijedna zbirka odjela prezentirana je javnosti. Za tu je priliku kustos Alavanja iz zbirke izabrao motive stare rive.